

Byabladet

Nr 2-3

LERBERGETS BYFÖRENINGIS MEDLEMSTIDNING

2014

**Äntligen kom
regnet...**

*Maria Falkborn
Sandemyr
på bryggan*

**Sommarvandring
på Kullaleden**

**Lancasterbombarens
son på besök**

Rapport från skog och strand

Seniorernas sommarutflykt

ORDFÖRÄNDEN HAR ORDET

Hej Lerbergare!

Jag heter Lars Wiren och ni har gett mej förtroendet att vara ordförande i Byaföreningen. Till sammans med mina kollegor i styrelsen skall jag göra vad vi kan för byns bästa.

Först vill jag tacka min företrädare Ulla Andersson för att hon under många år lett föreningens verksamhet med klokskap och fast hand. Ulla kvarstår i styrelsen som vice ordförande vilket borgar för en bra övergång.

Jag och min fru Eva har nu bott i södra änden av byn i 30 år och fäst oss vid den genuina gemenskapen och den vackra byn.

Byaföreningen äger sedan många år gemensam egendom som hamn, camping, strandmark. Vi underhåller och förnyar den genom att många ställer upp och arbetar frivilligt och oavlönat för en bättre by. Jag tycker att denna anda av samarbete och gemenskap är väl så viktig att utveckla och föra över till nya generationer som att ta hand om

våra ägodelar.

Trivselkommittén står för aktiviteter som samlar byn och Byabladet för information och dialog.

Ibland hör jag en och annan kommentar att vi i styrelsen skulle vara ett gubbagång eller pensionärsdagis. Det är fel vad gäller gubbar eftersom vi har många kvinnor engagerade i styrelsen och kommittéerna, men rätt i så måtto att många av oss är äldre. Vi vill inget hellre än att yngre förmågor engagerar sig och är beredda att hjälpa till för att göra detta möjligt. Samtidigt har jag stor respekt för att om man i en familj har två arbeten och barn så är det inte lätt att få tid över till arbete för byn.

Ta den tid du har och när du har den! Kom till arbetsdagarna i hamnen. Om du ser att det är ogräs på lekplatsen ta med grannarna och en fikakorg och fixa det! Ring mej eller någon i kommittéerna om du ser något som behöver repareras eller har något förslag. Byn är inte större än att du förmodligen känner någon byaktivist.

Efter denna sommar i ett paradiset på jorden är vi fulla av solenergi och vindkraft inför höstens arbete.

Lars Wiren

Från redaktionen.

Snart har vi höst igen och vi får väl börja krypa mera inomhus. Tyvärr har vi i skrivande stund inget färdigt kalendarium att presentera för er. Ett problem är att trivselkommittén inte längre har någon lokal

att använda för gemensamma aktiviteter. Men planering pågår och det kommer alldeles säkert att bli några trevliga arrangemang ändå. Information om dem kommer att delas ut i brevlådorna och sättas upp på anslagstavlor, så håll utkik.

Kom också ihåg att tipsa oss i redaktionen om ni har idéer, texter och/eller bilder från sådant som sker i Lerberget. Ni är alla medarbetare och det är ni som vet vad vi vill läsa om.

Monica Strömgren
och redaktionen

Byabladet

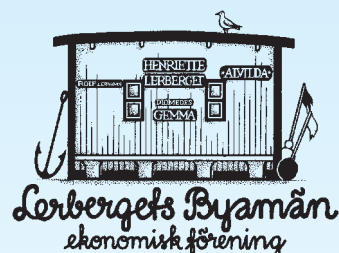
Medlemsblad för Lerbergets
Byamän ekonomisk förening.
Nr 2-3 2014 · Årgång 28
Bankgiro: 5063-8345

Ansvarig utgivare: Lars Wiren
Tryck: Stibo Media

Kontakt:
Byabladet c/o Monica Strömgren
Lerbergets byaväg 2,
263 52 Lerberget
Tel: 042-33 10 50
E-post: byabladet@lerberget.se

Redaktionskommitté:

Redaktionen byabladet@lerberget.se
Stina Arvidsson stina@lerberget.se
042-33 12 56 070-928 81 66
Björn Lindblad lindblad.bkl@swipnet.se
042-34 35 43
Mats Müller matm@stibo.com
0728-57 59 93
Monica Strömgren
monica.stromgren@gmail.com
042-33 10 50 0707-70 80 36
Martin Werner ma.we@globalnet.net
042-34 34 46
Webmaster: Martin Cox,
webmaster@lerberget.se

Tipsa om vad du tycker tidningen ska ta upp! Önskas insänt material i retur, kom ihåg att bifoga kuvert med adress och frimärken!
Nya medlemmar hälsas välkomna till byaföreningen. Medlemsavgift 200 kr per hushåll, dvs boende i byn.
Boende utanför byn kan ansöka om att få Byabladet mot portokostnad 75 kr per år.

Omslagsbild: Arne Sandemyr
Foto (där inget annat anges):
Martin Werner, Mats Hallberg,
Monica Strömgren

Bastuprojektet är i gång. Vad händer nu?

Vad händer med bastuarbetet i hamnen? Byabladet lyckades under en av sommarens sista heta dagar fånga projektledaren Joacim Aulin för en kort pratstund om det pågående arbetet.

Hur går det? Jo, det rullar på, säger Joacim, men kanske inte med den hastighet vi först hoppats på. Just nu är

vi inne i ett arbete med formaliteter och det tar lite tid. Alla har hittills varit väldigt positiva till idén. Kommunantikvarien har varit på plats i hamnen och kikat på förslaget och det var ett riktigt bra möte med positiva förtecken. Vi fick en del konstruktiva förslag, framförallt på färgsättning och val av panel. Bygglovsansökan har just lämnats in och vi hoppas verkligen att den processen inte skall ta för lång tid. Men intresset i byn är verkligen på topp. Under våren har det funnits möjlighet att preliminäransmäla sitt intresse för bastun. Ett 60-tal familjer, i huvudsak från byn, har hoppat på men det kommer in anmälningar lite vartefter. Ett fantastiskt intresse, långt större än vi någonsin vågat hoppas på. Vår plan är att när väl tillstånden är på plats, gå ut med ett litet upprop om lite mer folk. Arbetsgruppen behöver bli större i samband med att vi under några helger ska bygga bastu och trappa. Flera har redan signalerat att man vill hjälpa till, så intresset för att bastun skall förverkligas går inte att ta miste på, avslutar Joacim.

Mats Hallberg

Minken i vår hamn

Minken är ett mårddjur hemmahörande i Nordamerika och som tagits till våra breddgrader för pälsens skull. Den har egentligen inga naturliga fiender här hos oss och kan därför härja ganska ostörd bland våra marklevande sjöfåglar såsom ejder, gravand, svan och gräsand. Dessa fåglar förlorar nästan alltid sina ungar till minken.

Vad tycker du? Ska vi ha kvar minken eller ska vi försöka begränsa den genom att sätta ut fällor?

Hör därför gärna av er till Björn Lindblad, lindblad.bkl@swipnet.se, och berätta vad ni tycker.

Björn Lindblad

Välkomsträff

Det var med glädje och en viss förväntan som vi gick till detta möte som personalen på flyktingboendet i gamla skolan i Lerberget hade bjudit in de närmsta grannarna till. Vid detta tillfälle i slutet av april bodde där 5 ensamkommande flyktingbarn, tillsammans med personal dygnet runt. Barnen/ungdomarna är i 16-17-årsåldern och kom från bl a Afghanistan. Denna inbjudan uppskattades mycket av oss som var där, vi fick träffas och umgås några timmar med både våra nya grannar liksom med gamla bybor i Lerberget.

Text och foto: Monica o Eje Ivarsson

Sommarvandring

Den 31 juli samlades sex morska män på Segelvägen vid campingen. Det var starten på en vandring på den nya Kullaleden. Några i sällskapet hade tidigare gjort en "förvandring" i form av en dagstur från Lerberget till Kullens fyr. Nu skulle fortsättningen avverkas, från fyren till Utvälinge. I turen ingick också en övernattnig i vindskydd vid skjutbanan i Farhult.

Gänget fick bilskjuts upp till fyren, där vandringen startade strax efter kl. 09.30. Eftersom vi ordnat med servicebil, som mötte upp i Farhult på kvällen, innebar det, att vi slapp släpa på nattutrustning och grillmat med tillbehör.

Den norra slingan på Kullaberg är verkligen kuperad ända fram till Arild. Vid Ona mosse tog vi efterlängtnad fikapaus och strävade sedan vidare i backarna. I höjd med Nimis mötte vi horder av folk.

Nimis är verkligen en turistattraktion – om än olaglig – för kommunen. Efter ett kort rådslag beslöt vi dock att avstå från klättringen ner.

Klockan gick, och vi hade många kilometer kvar. Framme i Arild behövdes ingen övertalning till att luncha på Rusthållargårdens terrass. Stärkta av maten fortsatte vi genom vackra fårhagar till Skäret.

Där svalkade vi oss med ett eftermiddagsdopp följt av den sista kaffeslurken.

Nu började det faktiskt kännas en del i benen, så en glass i Svanshall blev plåster på såren.

Dagens sista sex kilometer gick via Rekekroken och Jonstorp. När vi passerat Jonstorp fick vi prova den nya hängbron över Görslövsån. Via kohagar på stela ben var vi till slut framme vid vårt övernattningsställe. Då var klockan 18, och vi hade gått 25 km. Här möttes vi av vår servicebil. Grillen startades, och vi hade en riktigt mysig afton.

Nästa morgon avnjöts frukost med stela ben och nu också stela ryggar efter nattens hårda underlag. Sista etappen på sex kilometer startades vid nio-tiden. Det blev en enkel match jämfört med gårdagens mödor.

Stort tack till Göran Dreveborn, som varit promotor för vandringen! Tack också till Ulf Janbo, som på grund av skada, blev vår serviceman!

Text: Arne Sandemyr
Bilder: Göran Dreveborn

Pingstdagsmässan på hamnen

I många år var det tradition att Lerbergets kyrka firade sin mäsas på hamnen annandag pingst. När denna helgdag för några år sedan togs bort till förmån för nationaldagen, har mässan istället hållits på pingstdagen, men inte alltid för vissa år har vädret satt stopp för detta och man har fått vara i kyrkan. I år var det däremot strålande sol och inte alltför blåsig. För sång och musik i gudstjänsten svarade gospelkören One Nation under ledning av Jonas Engström. I sista sången, Total praise, fick också alla körmedlemmar i Lerbergets gospel och Lerbergets kyrkokör gå fram och sjunga med, inte för att kören behövde förstärkas, men en vänlig gest av Jonas Engström. Predikade gjorde

Ola Johansson som också ledde gudstjänsten och efter mässan intogs medhavd matsäck i gröngräset på hamnplan.

Text och foto: Martin Werner

Lancasterpilotens son Gary Williams besöker Aina

Den sjätte augusti sändes ett inslag i Sydnytt om Gary Williams besök hos Aina Berg. Gary är son till George Williams, som räddades av Aina och hennes far Oskar från den störtade Lancasterbombaren för 72 år sedan.

Stort intresse

En lördagseftermiddag träffade jag Gary med fru Wendy samt Ainas svärdotter Ylva över ett stort fat pannkakor som Aina gräddat och bjöd på. Ylva fick åtskilliga telefonsamtal under tiden, och försökte arrangera morgondagens program så att Gary skulle hinna träffa så många som möjligt. Ryktet hade spritts via TV-inslaget, och intresset för att träffa Gary var stort. Vid ett besök strax utanför Lerberget fick Gary en bit av instrumentpanelen från sin fars plan. Denna bit kan han nu ta med sig hem som minne. Han har också varit ute med båt på nedslagsplatsen för planet. Att intresset fortfarande är så stort för denna händelse tror Gary beror på de många mänskliga dimensioner som haveriet innehöll. På frågan om Gary själv är pilot blir svaret att han inte har flygcertifikat men är intresserad av flyghistoria, och att han är en aktiv medlem i ett flyghistoriskt sällskap hemma i Kanada.

Om haveriet

Det var inte mycket som pappa George berättade om sina upplevelser från kriget, och det tog lång tid för honom att förhålla sig till det han upplevt. Om haveriet berättade George, att han för att rädda sin besättning försökte komma så nära den svenska kusten som

möjligt men inte upp på land, för då riskerade han att döda oskyldiga människor. Han trodde att han skulle kunna rädda sin besättning, men räknade inte med att överleva själv. Av någon anledning blev det dock tvärtom, vilket berörde honom djupt, eftersom besättningen var hans ansvar. Han var bara 25 år gammal och hade några månader kvar till 26.

Samvetsbetänkligheter i 50 år

Gary berättade att George femtio år efter händelsen utanför Lerberget söktes upp av en engelsman, som tillhört markbesättningen som servade planet. Han var också den siste som såg planet flyga iväg för att aldrig mer återvända. Denne engelsman hade i alla dessa år förföljts av tanken att det var något fel som han hade begått som förorsakade haveriet. Tänk så många olika mänskliga konsekvenser kriget fick. George, som var kanadensare, flög liksom många andra icke briter för Royal Air Force. Alla kanadensare som deltog i kriget gjorde det av egen fri vilja, berättar Gary.

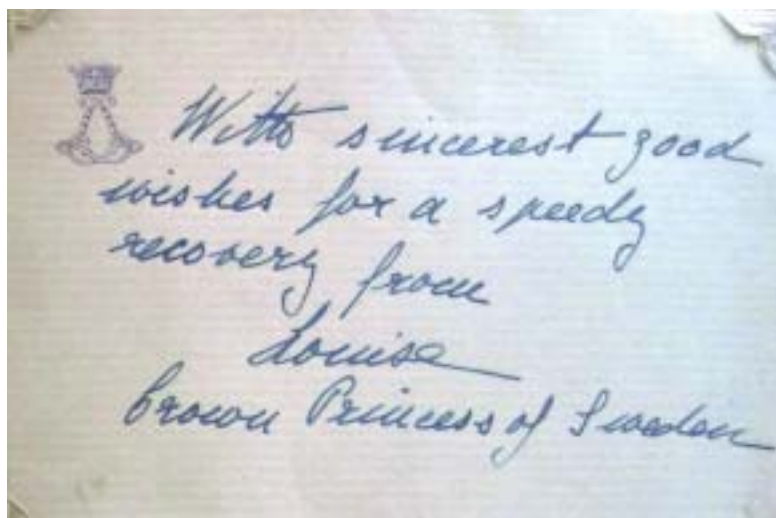
En bombflygveteran

Det enda vi hittills vetat om George Williams är att han började flyga 1939 och att min-utläggnings-uppdraget i Öresund den 4 juli 1942 blev hans sista uppdrag. Vad som hände där emellan finns väl dokumenterat i Georges mors klippbok som Gary tar fram. Boken innehåller allehanda dokument, bilder och tidningsurklipp som täcker perioden från flygutbildningens början, uppdraget i Europa, haveriet i Lerberget, sjukhusvistelsen i

Hälsingborg och krigsfångenskapen i Falun fram till och med återkomsten hem till Kanada. I juli 1942 var George trots sin unga ålder redan en erfaren bombplanspilot. Han hade flugit många uppdrag in över Tyskland. Han flög ett av planen i RAFs första 1000-plansraid, den mot Köln, och det skulle bli ytterligare tre 1000-plansraider för honom. Han var alltså en veteran inom bombflyget. I hans mors klippbok finns brittiska tidningsurklipp som visar flygfoton från Köln före och efter raiden. Skillnaden är avskräckande. Ett tidningsurklipp med rubriken "Bremen brinner" illustrerar vad han och hans medpiloter åstadkom nere i staden. Tidningsurklipp beskriver också resultatet av raiden mot Lübeck och Hamburg. Att Hamburg var rejält sönderbombat upplevde jag själv som 10-åring, då jag sommaren 1951 var i Hamburg med mina föräldrar på väg till Belgien och Antwerpen. Bakom några plåtar ställda snett mot en vägg i en ruin bodde människor. Den synen har för alltid bränt sig fast i mitt minne. Att det krävdes mer än mod att flyga bombuppdrag framgår med önskvärd tydlighet av ett foto i klippboken som visar tyska spår-ljusprojektilers väg från marken upp mot planen. Man förstår att många av de plan som lyckades återvända var träffade av dessa kulkärvar.

Kunglig hälsning

Klippboken innehåller också fotografier av George tillsammans med kamrater och besättning, kamrater som han aldrig skulle återse. På en sida är ett blått korrespondenskort inklistrat. Texten lyder: "With sincerest good wishes for a speedy recovery, from Louise, Crown Princess of Sweden". George ligger då på lasarettet i Hälsingborg. Tidningsartiklar från begravningen av hans besättning samt fotografier från Pålsjö kyrkogård beskriver hans besättnings sista färd. Gary berättar att George inte kunde delta i begravningen på grund av sina skador, och dessutom hölls han av krigsfångeskäl

ganska isolerad under sin tid på lasarettet. Boken fortsätter att berätta om hans tid som krigsfånge i Falun, men också om tiden efter hemkomsten, om hans bakgrund som flygveteranen som flög med i de första fyra 1000-plansraiderna över Tyskland, om hans medlemskap i kyrkokören hemma i Saskatoon, om hans giftermål med en flicka i kyrkokören, och om brudens syster som sjöng solo på bröllopet. Ett trots allt lyckligt slut efter en uppoffrande och farofylld krigsinsats.

Innan vi skiljs åt säger Gary att han väldigt gärna hade velat berätta om sina upplevelser vid detta besök för sin far eller mor, men tyvärr är det inte möjligt längre. Han uttrycker dock en verklig glädje över allt som han och hans hustru fått uppleva och framför allt för att han fått träffa Aina, för om inte hon rott in i öppningen i eldhavet runt planet en natt för 72 år sedan, så hade han själv inte funnits till. Samtidigt är vi tacksamma för att hans far och många andra ställde upp frivilligt med risk för att stupa, för att befria Europa från en ideologi som var mer än avskyvärd. De svenska krigsinsatserna var inte så berömvärda. Visserligen exporterade vi kullager till Storbritannien, men vi exporterade också järnmalm till Tyskland, vilket inte precis förkortade kriget.

Martin Werner

RAF:s tack till Aina och hennes far. Den största är Ainas, (äntligen ett exempel på diskriminering av män).

Rapport från skog och strand

Vårsäsongen har som vanligt varit fylld av arbete i skog och på strand. Det torra och fina sommarvädret förlängde arbetssäsongen ända in i augusti månad.

Röjning påbörjad i lilla skogen

I skogsdungen söder om Östra vägen påbörjades under våren en röjning av bl.a. vildkaprifol som täcker marken och med sina slingor gör det besvärligt att ta sig fram. En del träd rensades också bort, men mycket mer finns att göra, så mycket arbete återstår under kommande år för att göra området attraktivt och tillgängligt för både fåglar och människor.

Restaurering efter syskonparet Simone och Sven

Att de två stormarna Simone och Sven förorsakade att en hel del träd fick avverkas, har de flesta lagt märke till. Tyvärr har färre lagt märke till planteringen av 50 tallar, 50 björkar och 40 bergtallar, huvudsakligen i nedre skogen. Syftet med planteringen av bergtall är att bygga upp ett tätare skogsbryn mot havet, för att hejda vinden och skydda skogen. Planteringen av tall och björk har gjorts i luckorna i skogen för att på sikt förhindra värre stormfällningar. Redan i höstas såddes också ekollon i nedre skogen. Trots att ollonen är eftertraktad föda för gnagare under vintern, har en del klarat sig så att ekplan-

tor nu börjat sticka upp. Den mycket torra och varma väderlek som har rått under lång tid har gjort det nödvändigt att vattna plantorna åtskilliga gånger. Annars hade arbetet varit förgäves. Nästa hot mot plantorna är kaninerna som redan börjat bita av skott. Åtskilliga nätburar måste tillverkas och sättas ut. Tyvärr lämnas inte alla nätburar i fred, utan de har en tendens att plötsligt försvinna, viket känns mycket olustigt.

Träddungen på gräset

De för några år sedan vandaliserade träden på gräsmattan vid Segelvägen är långsamt på väg tillbaka. Det högsta av dem var nästan ringbarkat runt om, och trots ympvax på alla sårtytor, drabbades det av svampangrepp så att överdelen fick sågas bort i år. Nu växer från nederdelen av stubben en ring av skott, som ska glesas ut något. Förhoppningsvis

finns om några år åter en dunge, som kan ge vandraren på Kullaleden en paus med lä för vinden, men också en rastplats för flyttfåglarna. Något klätterträd för barnen lär det dock inte bli på ett bra tag.

Adventsstormen 2011

Efter Adventstormens härjningar för några år sedan grävdes lera ner under sanden nedanför Skogsbrynsvägen. För att binda sanden planterades växter, bl.a. Strandråg, och området hägnades delvis in. Åtgärden har nu lyckats så bra att det börjar bli dags att ta ned stängslet.

Tånggrav på stranden

De senaste stormarna fyllde hamnen med tång, och stora ansträngningar gjordes under våren för att rensa hamnen. Olika metoder och redskap prövades, till och med ett jordbruksredskap, en harv. För att bli av med tången grävdes norr om hamnen en rejäl grop som fylldes med tång. På

hamnplanen vid södra piren lades en hel del tång.

Denna skottades tillbaka till havet under hamnarbetsdagarna i våras. En gissning från en av hamnkommitténs ledamöter var att man bara lyckats ta upp ca 20 % av all tång i hamnen.

Trots många utförda dagsverken finns det mycket kvar att göra i höst och kommande vår. Det är viktiga insatser för att bevara och utveckla områdenas attraktivitet, för naturen sköter sig inte själv. Den goda arbetsgemenskapen gör att man både har trevligt och får en hel del gjort. Men visst kunde fler bybor hjälpa till ibland.

Martin Werner

Höganäs Musikkår i Lerbergets Hamn.

Onsdagen den 4/6 var det åter dags för Höganäs Musikkårs årliga konsert på Lerbergets hamn. Konserten har blivit en fin tradition sen mer än 30 år tillbaka och årets konsert leddes av Joakim Andersson. Trots regntunga skyar hade ett 30 tal förväntansfulla Lerbergare samlats för att lyssna.

Höganäs Musikkår är landets äldsta amatörmusikkår och startades redan 1853. Kåren består av ca 35 medlemmar varav de flesta deltog i kvällens konsert.

Att Musikkåren varje år kommer och spelar i Lerberget är ett mycket trevligt inslag bland alla de olika aktiviteter som arrangeras av byaföreningen under året.

Hoppas flera tar tillfället i akt att komma och lyssna nästa gång

Text och foto: Göran Dreveborn

Sommarens rökare.....inte en sillabit över.

Text: Maria Falkborn Sandemyr

Foto: Göran Dreveborn

På era platser, färdiga hoppa! Vilken rivstart på en fantastisk sommar. Ett traditionellt midsommarfirande på hamnen med musik, sång, dans, lekar och glass.

Text: Mia Cox
Foto: Martin Cox

Måndagskväll = Boulekväll

Under sommarens måndagskvällar med start kl. 18 brukar en del damer och några herrar roa sig med boulespel vid hamnen.

Att ta det på allvar eller skoj - att ha egna eller andras regler - vad spelar det för roll, bara man har kul med sina klot.

Fast ibland går man förstås hem med svansen mellan benen och förhoppning om att det blir bättre nästa måndag.

Blir det inte så, är det väl kloten det är fel på eller.....?

Välkommen i boulegänget!

Maria Falkborn Sandemyr
Arne Sandemyr

Seniorernas sedvanliga sommarutflykt

Katastrofer och totala misslyckanden fascinerar, som Titanic och regalskeppet Wasa vilka båda sjönk på sina jungfruresor. Besöket på vandringsutställningen om Titanic visar att myten om det osänkbara fartyget lever vidare.

Första stoppet på årets utflykt var vid en rastplats på Hallandsåsens nordsida med en hänförande utsikt över slätt och hav. Vid bord vitt utspridda över en välklippt grässlätt kunde man njuta av innehållet i de medförda kaffekorgarna. Det var redan så varmt att några sökte sig till skuggan. Men varmare skulle det bli, över 28 grader.

Vid Titanic-utställningen i Halmstad arena, lärde man sig i väntan på försenade skolklasser att svenska språket var det näst vanligaste ombord. På en TV-skärm visade Tillberg design i Höganäs tillblivelsen av Titanic-kopian, som nu byggs av en australiensisk gruvmiljardär. Jungfruresan är redan utsåld trots originalets öde. Men nu får hon i alla fall ett extra livbåtsdäck.

Efter lång väntan i kön och med trötta ryggar försågs vi med audioguiden, som lotsade oss genom utställningen under en och en halv timma med tydliga anvisningar och intressanta

berättelser. Utställningen imponerade och handlade om fartygets tillkomst, och dem som låg bakom detta samt givetvis om besättningens och passagerarnas levnadsöden. Rikligt med bilder och montrar med diverse föremål, även bärgade detaljer från vraket, förde oss tillbaka till 1912 och katastrofen. De rekonstruerade tredjeklasshytterna med fyra bäddar upplevde dessa passagerare som lyx, fina sängar att sova i och maten serverad. Förstaklasshytterna med snidad ekpanel och sov- och sällskapsrum utstrålade lyx och överdåd.

Ett exemplar av de dörrar, som stängdes i de vattentäta skotten vid kollisionen, imponerade konstruktionsmässigt med sina kugghjul och axlar. En bild som brände sig fast på näthinnan var tagen från ett annat fartyg tidigare samma dag. Den visade med stor sannolikhet det isberg som Titanic senare skulle kollidera med. Det upptäcktes av utkiken mitt i natten på 400 meters avstånd. Farten var 22,5 knop. Tidigare hade tre isvarningar mottagits från andra fartyg. Men av olika anledningar nådde ingen av dem till ansvariga på bryggan (mänskliga faktorn). Med från våra trakter var paret Lindell från Helsingborg. Båda hamnade i vattnet men lyckades simma fram till en överfull livbåt. Edward lyckades ta sig ombord medan en bekant höll Gerda i händerna vid relingen. Men hon gled ner i djupet och då åkte hennes hopsatta förlovnings- och vigselring av fingern. Den lämnades till Edward, men han dog 30 minuter senare. Nästan en månad därefter hittar ett fartyg en drivande livbåt med tre manslik.

Under dem finner man ringen som senare har återbördats till släktingar. Det var mängder med andra gripande människoöden som redovisades och illustrerades med föremål i montrarna. Sista passagen i utställningen hade listor med alla omkomnas namn. Det gav en känsla av samma meningslöshet som minnestavlor på krigskyrkogårdar. Av de över 2200 personer som fanns ombord dog över 1500. Titanic sades vara osänkbar, och på något sätt har hon blivit det. Fortfarande mer än 100 år senare, fascinerar många av henne, och hon får på nytt ge sig ut på sin jungfruesa med alla de frågor som förblir obesvarade. De drömmar som passagerarna bar på om ett bättre liv, gör henne också på något sätt osänkbar.

Efter denna gripande utställning bar det av österut på smala vägar långt in i de halländska skogarna. Målet var Ulvereds hjorthägn. Av de 150 hektaren, mest skog, som fastigheten omfattade hade 35 hektar inhägnats för hjortar. Målet var nu middag, vilken intogs i en restauranglokal (uppförd med stöd från EUs landsbygdsprogram) tillsammans med ytterligare en busslast. Maten då? Givetvis kött av hjort och vildsvin. Vid kaffet berättade innehavaren om de 160 hjortar som går i hägnet före kalvningen. Dessa utfodrades utanför fönstren, vilket var en imponerande syn. Allt är inte bara frid och fröjd. Lodjur, räv, kungsörn och korp kräver sin tribut i hägnet, förutom välriktade skott mot ett och ett halvt år gamla djur för att fylla på köttförrådet till alla viltköttälskande människor. Man berättade om verksamheten och presenterade ett program för kommande

höst för att locka oss tillbaka. Efter presentationen blev det tillfälle att handla hjort i många olika former. Väl utkomna i solen igen flockades man där det fanns skugga, för nu var det riktigt varmt.

Mätta och nöjda ställde vi kosan mot nästa födointag, nämligen eftermiddagskaffe på "Fika på torpet" på Hallandsåsens nordsluttning vid Västersjöns nordvästra ände. Färden dit gick på småvägar genom ett sommarvarmt och sommarfagert Halland, med vyer över kulturlandskapet, genom små samhällen och sedan uppför Hallandsåsen med mest lövskog på båda sidor om vägen. Vägarna blev smala-

re och smalare, och till sist fick bussen backa upp till fikatorpet. Alldeles för många sorters kakor lockade till helt onödiga stordåd, och parasollerna vid borden var mycket uppskattade.

Gunilla och Stina, ni är otroliga på att organisera intressanta och trevliga resor. Ett stort och varmt tack till er båda från alla oss som fick njuta av dagen.

Martin Werner

Många uppgifter ligger framför "Camping & Natur"

Under ny ledning av Göran Dreveborn har kommittén för camping och natur samlats för att fördela ansvar och planera kommande aktiviteter. Uppgiften är att förbättra det som redan är bra.

Den av många använda och uppskattade badbryggan på piren har, trots att förbättringar gjorts, ännu lite kvar innan den är riktigt färdig. På ena trappan ska ytterligare ett räcke sättas upp så att de som behöver det kan hålla med båda händerna när de använder trappan. Eventuellt kommer också en badflotte att läggas ut. Men denna måste förankras väl så att den inte går att flytta, för tre stora stenar finns under vattnet, och den måste ligga på dyksäkert avstånd från dessa. Fler och tydligare dykförbudsskyltar behövs också vid bryggan. En kallvattensdusch med sötvatten ska sättas upp på piren vid bryggan liksom en stege på pirnocken för dem som badar sedan bryggan tagits upp.

En ständig skugga som tyvärr vilar över alla diskussioner om förbättringar är risken för vandalisering. Tänk om förstörande krafter istället kunde kanaliseras till konstruktiva insatser, för många sådana behövs. Många besökare på hamnen tar också för givet att kommunen sköter och bekostar allt. Men så är verkligen inte fallet. Därför skall informationsskyltar om Byamännen och dess verksamhet sättas upp vid hamnen och på campingplatsen.

Lekplatsen och boulebanan kräver ständigt underhåll, och lekredskapen måste inspekteras så att de är trygga att använda. En annan viktig årlig uppgift är att ansvara för vinterförvaring av de gröna bänkarna, som står lite överallt, samt inspektion av de fasta bänkarna så att det för bekvämlighetens skull finns lagom mycket sand under dem. Skötseln av gräsplanerna har också funktionen att hindra oönskad vegetation att sprida sig. Den förr i

tiden voluminösa vresrosraden längs Segelvägen har begränsats i både bredd och höjd. Avsikten är att försöka hålla den sådan genom årlig klippning. För att förnygras vassen på strandvallen planeras en tidig vårbränning men inga andra åtgärder.

Så till badstrandens fiende nummer ett, tången. Kommittén har på senare år låtit rensa stranden från hamnpiren till och med campingplatsen. Trots maskinhjälp är det inte lätt, för på sina ställen har tång och sand blandats så att maskinen

sjunker ner. Det är ofta också en volymmässigt stor mängd tång som samlas ihop och traditionellt läggs i stora högar här och där på stranden. Detta väcker ofta kritik från mångahanda håll. En idé som kommer att prövas är att istället föra upp tången mot strandvallen. Givetvis ska det finnas tångfria passager ned till stranden. Tången skulle med denna metod kanske hjälpa till att skydda strandvallen från erosion, och man skulle slippa tångbergen på stranden. Eftersom metoden hittills inte är provad, får vi se vilka eventuella nackdelar den för med sig.

De viktigaste arbetena framöver i våra tre skogsområden är givetvis att till våren plantera ytterligare plantor för att ersätta fällda träd och skapa framtida möjligheter. Redan i höst ska två stora tysklönnar fällas för att stoppa spridningen av detta trädslag. Det stora arbetet i vår blir att fortsätta röjningen i "Fågelskogen" d.v.s. den lilla skogen söder om Östra vägen. Målet är här att sätta upp fågelholkar, röja så att området blir tillgängligt, göra en tydlig stig samt skapa ett "grönt rum" med en bänk avsedd för observation och kontemplation. Gröna oasers stora betydelse för mänskligt välbefinnande har inte minst visat sig vid behandling av utbrändhet och utmattningssymptom.

Förhoppningsvis uppskattar både bybor och turister den fina miljö som vi har kring byn. Utnyttja gärna skog och strand för den dagliga promenaden, för det finns nästan alltid något nytt att upptäcka.

Text och foto: Martin Werner

Var det bättre förr?

Om det var bättre förr det vet jag inte, men nog tycker jag att det var roligare och lättare. I den lilla byn, Lerberget, där jag är uppväxt kände alla varandra. Hemmen var mer öppna, inte lät man bli att bjuda på kaffe om man hade det lite stökigt. ”Nä, men kommer ni det var väl roligt” sa tanterna och satte på kaffehurran. Sedan pratade man om allt, väder och vind och därefter sladdrades det lite om vad som hänt i byn.

I byn hade man ett pensionat, Skogsbrynet. Där firade man alla 50-års kalas och bröllop. Pensionatet hade en stor glasveranda och där kunde man se alla de vackra dansande paren. Alla i byn gick till pensionatet och ropade ”Brudparet fram” och man kastade risgryn och hurrade.

Farfar och jag gick ofta en runda i byn bortåt kvällningen. Först tittade vi in i pensionatets kök. Där var det oftast full fart, det stektes och kokades i alla grytor. Hade vi tur så höll de på att göra glass. De vispade ägg, socker och grädde som sedan hällades i en form som sattes ner i en särskild låda med massor av hackad is. Jag tyckte att isbitarna var så vackra. Var det sen min lyckodag så kunde jag få smaka glassen. Så god glass har jag aldrig smakat sedan. Glassen var nog bättre förr.

Missionshuset använde man till allt möjligt. Först och främst till söndagsskola. Syföreningen hade sin auktion där och många föreläsningaftnar hölls.

En alldeles särskild gång som sitter kvar i mitt minne var när en missionärsdam, som varit i Afrika, kom och visade bilder. Hon berättade om negrer. Dom var som vi men alldeles svarta och med jättekruulligt hår. Jag hade aldrig sett något liknande. Hela salen var full, alla i byn var nyfikna. Efter föredraget så bjöds det på kaffe med dopp, för en liten slant. Pengarna som blev över fick missionären med sig till de fattiga i Afrika.

I söndagsskolan hade vi en fröken Rut. Hon hade alltid en vit krage på sin klänning och berättade om Jesusen. Var man riktigt duktig så fick man en guldstjärna. Jag undrar vad man ska ge barn idag för att de ska få känna den känslan jag kände när jag vandrade hem som på moln för att visa min guldstjärna.

I byn fanns det en ungmö som var lite konstig. Hon samlade på brudkort som hon fick genom att klippa ut dem ur alla tidningar som hon kom över. Man berättade att hon hade haft en käraste som var på sjön. En liten tid efter att de förlovat sig så omkom han. Ungmönen som då var en ung och vacker

flicka blev då lite konstig i huvudet och började samla på brudkort. Alla i byn bjöd gärna henne på kaffe och hörde på alla hennes historier om sina brudkort.

Gemenskapen var lite annorlunda förr tycker jag, men det är ju klart att se saker med barnaögon kan ju försköna.

I min gata, där jag bor nu, finns det lite av det gamla kvar. Min grannfru byter tidning med sin bror som bor lite längre ner i gatan. De delar alltså tidning och jag tycker att det är så rart. Vi har också en smed som har det väldigt stökigt på tomten och alla som inte bor i vårt område förfasar sig över röran, men jag tycker det är charmigt och mycket mänskligt.

Jag tycker att välfärden har tagit något väsentligt ifrån oss. Något kallt och egoistiskt har vi människor fått över oss. Ja, visst var det många saker som var bättre förr men nu får vi ju barnbidrag och kanske pension.

Text:: Anita Bengtsson

Bild: Stina Arvidsson

Anita Bengtsson

Den gamla bilden

Här har Robert Nilsson fångat en inte helt ovanlig bild från Lerberget på 1930-talet. Det fanns då som nu ingen taxirörelse i Lerberget. Hur ordnade man då transport, när sjöfolket skulle ge sig iväg med väska och sjösäck? Jo, då tog man kontakt med någon av byns lantbrukare, så var saken lätt ordnad. Det var många skjutsar som på våren gick till Viken där lerbergsskutorna varit upplagda under vintern. Det kunde till och med hända att det blev körningar ända till Råå.

På bilden ovan är man nog på väg till stationen i Höganäs. Varför nu detta? Den här gången är det nog någon av byns sjökaptener, som skall ge sig iväg. Den vita uniformsmössan vittnar om det. Skutskepparna har inga sådana, och för det mesta inte heller sjökaptenerna i vanliga fall här hemma, men här har det tydligen blivit

ett undantag. Kaptenen ifråga skall kanske till Göteborg och gå ombord efter semester, eller kanske bara till Hälsingborg för att avlösa på redde.

Vilka är då personerna? Ja, att det är vederbörandes fru som är med är väl troligt, likaså att det är kusken som sitter till höger. Men namnen? Vi är några som har gissat på Nils Jeppsson, mångårig befälhavare hos Gorthons i Helsingborg med hustrun Hildeborg. Ja, varför inte? Kusken och hästen då? Ja, här har vi inga gissningar.

Text: Pauli Ohlsson
Foto: Robert Nilsson

LERBERGSBO....

Har du några tips om händelser som varit eller som kommer att ske, eller någon berättelse som har anknytning till vår kära by.

Tveka inte att höra av dig till någon i Bybladets redaktion eller via mail till byabladet@lerberget.se